

Nr 93.

Ankom till riksdagens kansli den 19 mars 1933 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående visst villkor att föreskriva vid beviljandet av tillstånd att vid kapplöpning använda totalisator.

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 135 av herr *Andersson, Per, m. fl.* och II: 285 av herr *Nyblom m. fl.*, har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära utfärdandet av sådana villkor vid beviljandet av tillstånd till totalisator, att våra inhemska kallblodshästar erhålla huvudparten av de vid en tävling anordnade loppen.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna hemställan, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till motionerna.

Över motionerna har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat yttrande av stuteriöverstyrelsen.

1923 års riksdag anhöll — i anledning av två likalydande motioner I: 119 och II: 48 samt under åberopande av jordbruksutskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 8 — i skrivelse nr 31, att Kungl. Maj:t i viss utsträckning måtte meddela tillstånd till anordnande av vadhållning medelst så kallad totalisator. I anslutning härtill förordnade Kungl. Maj:t genom kungörelse den 4 maj 1923 (S. F. S. nr 87), att dylikt tillstånd kan meddelas förening eller annan sammanslutning, som har till ändamål att för hästavelns befrämjande hålla offentliga kapplöpningar eller travtävlingar, samt under villkor ej mindre att vinsten av totalisatorn, med av Kungl. Maj:t bestämt, skäligt avdrag för omkostnaderna, inbetalas till statsverket för att användas till understöd av landets hästavel än även att sökanden ställer sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, Kungl. Maj:t kan finna erforderligt att för tillståndets åtnjutande meddela.

I nu förevarande motioner hava *motionärerna* framhållit, att enligt jordbruksutskottets ovannämnda utlåtande till 1923 års riksdag den kallblodiga hästaveln i främsta rummet borde komma i åtanke vid fördelningen av totalisatormedlen men att enligt en bland företrädarna för den inhemska hästaveln utbredd uppfattning importerade varmbloodshästar gynnades å travbanor, där totalisator förekomme, på vårt eget inhemska kallblods bekostnad.

Svenska travsportens centralförbund, som av stuteriöverstyrelsen anmodats att yttra sig i ärendet, har därvid till en början påpekat, att motionärernas motivering tydde på en förväxling mellan staten tillkommande vinstmedel av totalisatorn, å ena, samt tävlingsarrangörernas omkostnader, å andra sidan. Emellertid har centralförbundet utgått från att motionerna icke åsyftade statens totalisatormedel utan allenast tävlingsarrangörernas andel samt alltså innebure, att de medel, som föreningar med totalisatorstillstånd utdelade i pris, skulle komma huvudsakligen den inhemska kallblodsaveln till godo. I detta hänseende har centralförbundet anfört, bland annat, följande.

»Att helt utestänga den importerade varmblodshästen från svenska travbanor skulle tvivelsutan vara synnerligen olyckligt för svensk travsport. Dels står den svenska varmblodsuppfödningen ännu på en jämförelsevis låg ståndpunkt, jämförd med utlandets, och kräver ovillkorligen, om den skall nå önskad utveckling, tillskott av utländskt förstklassigt travarmaterial, som ej bör beskäras möjligheten att prövas på travbanan, dels får ej förglömmas, att tävlingarna skola bjuda på sport och god sådan för att vidmakthålla intresset hos den hittills stora travpublik, som Sverige runt finansierar travtävlingmaskineriet och därigenom årligen tillför statsverket och hästaveln väldiga belopp. Intet land i Europa, där travsport bedrives, har heller fallit på den idén att utestänga utländsk konkurrens, ty de s. k. internationella loppen äro publikattraktioner av högsta klass och kunna helt enkelt icke undvaras. Publikens fordringar på spännande och varierande sport får ej negligeras och tävlingsarrangörerna måste hava möjlighet bjuda på sådan, vilket ej är möjligt, om de skola vara bundna av restriktiva förordningar av sådan art, som föreslagits av motionärerna.»

I överensstämmelse med vad sålunda anförts har centralförbundet slutligen gjort följande uttalande.

»Ett bifall till motionärernas hemställan om bindande av föreningarnas rörelsefrihet i avseende på utskrivande av lopp skulle med största sannolikhet medföra motsatt effekt till den av motionärerna avsedda. Det lider nämligen intet tvivel om, att de föreslagna restriktionerna, ur publiksynpunkt sett, innebära ett beskärande av tävlingarnas sportsliga karaktär, och det skulle säkert ej dröja länge, förrän resultatet visade sig i form av minskade intäkter och minskad totalisatoromsättning vid tävlingarna med ty åtföljande minskning av statens andel av vinstmedlen från totalisatorn och nedsättning av tävlingspriser, konsekvenser som tydligen varit främmande för motionärerna.

Under hänvisning till vad här anförts, får centralförbundet som sin bestämda mening uttala, att motionärernas förslag ej kan vara till någon fördel för landets hästavel.»

Stuteriöverstyrelsen har i sitt yttrande över motionerna framhållit, att av de hästslag, som omfattades av den statligt understödda hästaveln, utslutande hästar av varmblodigt slag förekomme å kapplöpningsbanorna men att till tävlingar å travbanorna användes såväl varmblodiga hästar som hästar av nordsvensk och gudbrandsdalsk ras. På grund härav har stuteriöverstyrelsen funnit motionerna avse, att propositionerna för trav-

tävlingarna borde uppgöras så, att av de ifrågakommande löpningarna ett flertal förbehölles uteslutande hästar av nordsvensk ras.

Av stuteriöverstyrelsen åberopade utredningar utvisa, att av de å travbanorna Solvalla vid Stockholm och Bergsåker vid Sundsvall under år 1932 till prisutdelning tillgängliga medlen — tillhoppa 554,767 kronor 50 öre — utdelats i penningpris för kallblodiga hästar:

å Solvalla	kronor 196,300:—
å Bergsåker	» 57,772: 50
	<hr/>
	eller tillhoppa kronor 254,072: 50,

motsvarande 45,8 procent av den totala prissumman. Därtill komma de penningpris, som utdelats å de mindre, huvudsakligen av nordsvenska hästar frekventerade travbanorna i landsorten, varest 21 travdagar med totalisator förekommit under 1932, vilka penningpris uppgingo till omkring 62,000 kronor, därav ungefär 47,000 kronor uteslutande för kallblodiga hästar. Travbanan å Jägersro har icke tagits med i beräkningen, enär något nämnvärt intresse för sådana kallblodiga hästar (nordsvenska), som kunna ifrågakomma vid travtävlingar, ej förefinnes i Skåne.

Stuteriöverstyrelsen har funnit av den sålunda föreliggande utredningen framgå, att vårt lands kallblodiga hästar icke kunde anses hava blivit missgynnade med avseende å desammas deltagande i de med totalisator förenade travtävlingarna inom landet. Stuteriöverstyrelsen har vidare anfört.

»Slutligen får stuteriöverstyrelsen instämma med Svenska travsportens centralförbund därutinnan, att det för vidmakthållande av allmänhetens intresse för travtävlingar över huvud taget och för att därigenom möjliggöra att de tävlingsanordnande sammanslutningarna samt statsverket tillföras för hästavelns befrämjande erforderliga penningmedel, är nödvändigt, att varmblodiga hästar — även importerade sådana — få deltaga i travtävlingarna. Liksom hittills kommer det emellertid allt framgent att vara synnerligen angeläget för stuteriöverstyrelsen att hava uppmärksamheten riktad på att vid uppgörandet av propositionerna för de travtävlingar, där totalisatorspel får förekomma, inhemska hästar gynnas framför importerade varmblodshästar. Vad beträffar särskilt den nordsvenska hästaveln, torde emellertid, med den jämförelsevis ringa omfattning denna avel ännu har, en ökning av antalet tävlingar för kallblodiga hästar kunna bli mera till skada än till gagn för densamma, enär det kan befaras att denna avel i så fall komme att i för stor utsträckning inrikta sig på produktion av tävlingshästar i stället för att huvudsakligen ägna sig åt frambringandet av brukshästar med sådana egenskaper, som äro mest värdefulla hos den nordsvenska hästen.»

I sitt yttrande över motionerna har stuteriöverstyrelsen tillika för att visa att de kallblodiga hästarna icke blivit missgynnade vid fördelningen av totalisatormedlen lämnat följande upplysningar och uppgifter:

»Under år 1932 hava i statsanslag till hästavelsföreningar och sammanslutningar, med syfte att befrämja hästaveln, utgått:

till den varmblodiga hästaveln	kronor 31,500
till den nordsvenska hästaveln	kronor 58,500
till ardenneraveln	» 5,500 » 64,000
	Summa kronor 95,500.

För underlättande av inköp av avelshingstar av kallblodigt slag har som bekant beretts möjlighet till erhållande av räntefria statslån. Sålunda må av statens hästavelsfond användas ett belopp av högst 250,000 kronor för utlämnande av lån för förvärvande av avelshingstar av nordsvensk eller gudbrandsdalsk ras, och för enahanda lån beträffande ardennerhingstar har inrättats lånefonden för inköp av avelshingstar av ardenneras, vars kapitalbehållning för närvarande uppgår till 350,000 kronor. Avsikten hade ursprungligen varit, att den senare fonden skulle t. o. m. budgetåret 1932/1933 bringats upp till ett kapital av 400,000 kronor och framdeles till 600,000 kronor, vilket emellertid i brist på medel icke låtit sig göra.

Dessutom bör framhållas, att den nordsvenska hästaveln i premieringshänseende i viss mån gynnats genom för densamma gällande undantagsbestämmelser i premieringsreglementet. Sålunda utgå för fölston av nordsvensk och gudbrandsdalsk ras penningpris utan hänsyn till viss maximi-ålder (för sto av ardenner- och clydesdaleras utgå penningpris endast t. o. m. det år, stoet fyller 10 år); för med värdebokstav B premierade beskällare av nordsvensk och gudbrandsdalsk ras utgår inom 4. och 5. premieringsdistrikten penningpris å 100 kronor. För med samma värdebokstav premierade hingstar av andra raser utgå icke penningpris.»

Utskottet.

Utskottet delar, såsom dess utlåtande nr 92 utvisar, motionärernas åsikt om angelägenheten av att befrämja den inhemska kallblodiga hästaveln. Att, på sätt motionärerna föreslagit, såsom villkor för beviljande av totalisatorstillstånd förbehålla våra inhemska kallblodshästar huvudparten av de förekommande loppen, synes emellertid, med hänsyn till vad svenska travsportens centralförbund och stuteriöverstyrelsen i ärendet anfört, icke vara lämpligt.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att motionerna I: 135 och II: 285 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 19 maj 1933.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 92.

Reservation

av herrar *Hedlund* i Häste och *Andersson* i Grimbo.